

Lekowrażliwość izolatów z krwi w Polsce - dane sieci EARS-Net

D. Żabicka*, W. Wygoda, J. Bysiek, uczestnicy Sieci EARS-NET, W. Hryniewicz

Zakład Epidemiologii i Mikrobiologii Klinicznej, Krajowy Ośrodek Referencyjny
ds. Lekowrażliwości Drobnoustrojów, Narodowy Instytut Leków, Warszawa;

Adres do kontaktu: d.zabicka@nil.gov.pl

Wstęp i cel pracy:

Laboratoria sieci EARS-Net dostarczają dane o lekowrażliwości izolatów z krwi należących do gatunków: *Staphylococcus aureus*, *Streptococcus pneumoniae*, *Enterococcus faecalis*, *Enterococcus faecium*, *Escherichia coli*, *Klebsiella pneumoniae*, *Acinetobacter* spp. i *Pseudomonas aeruginosa*. Celem pracy było zebranie i opracowanie danych o lekowrażliwości drobnoustrojów izolowanych w laboratoriach sieci EARS-Net w 2021 roku w Polsce.

Materiały i metody

Dane o lekowrażliwości pochodzą z 52 laboratoriów sieci EARS-Net z terenu całej Polski., wykonujących badania mikrobiologiczne dla 60 szpitali. Dane zostały opublikowane na stronie internetowej ECDC w zakładce Surveillance Atlas of Infectious Diseases (<http://atlas.ecdc.europa.eu/public/>).

Wyniki

Pomimo trwającej pandemii SARS-Cov-2, w 2021 roku w stosunku do danych z 2019r., zaobserwowano wzrost liczby raportowanych izolatów *Acinetobacter* spp. o 160% (wzrost z 317 do 826 szczepów), *E. faecium* o 108% (z 432 do 900), *E. faecalis* o 63% (z 706 do 1153) oraz *K. pneumoniae* o 23% (z 1166 do 1432). Dla pozostałych gatunków obserwowano porównywalną liczbę izolatów, z wyjątkiem *S. pneumoniae* (spadek z 310 do 256 szczepów).

Oporność *K. pneumoniae* na karbapenemy narasta od kilku lat (znamienny statystycznie wzrost w ciągu ostatnich 5 lat), ale w 2021r. stwierdzono ponad dwukrotny z 8,2% w 2020r. do 19,5% w 2021r. wzrost odsetka szczepów opornych na karbapenemy. U tego gatunku stwierdzono również znamienny statystycznie wzrost w ciągu ostatnich 5 lat oporności na cefalosporyny III generacji (odpowiednio 63,0% i 70,0%). Wysoki 18,7% odsetek oporności na cefalosporyny III generacji stwierdzono również u *E. coli*.

Ogromny niepokój budzi wzrastająca liczba izolatów *Acinetobacter* spp., bakterii trudnych do eradykacji ze środowiska zakładów opieki zdrowotnej. Dodatkowo w ostatnich 5 latach u tego gatunku stwierdzono statystycznie znamienny wzrost oporności na karbapenemy (w 2017r. 67,4%, w 2021r. 82,7%) i fluorochinolony (odpowiednio 83,0% i 92,6%) oraz występowania jednoczesnej oporności na karbapenemy, fluorochinolony i aminoglikozydy (odpowiednio 59,5% i 67,0%).

Wśród pałeczek Gram-ujemnych wyróżnia się *P. aeruginosa*, ponieważ dla tego gatunku w ostatnich 5 latach w Polsce zaobserwowaną znamienny statystycznie spadek oporności na ceftazydym, fluorochinolony i tobramycynę, odpowiednio w 2017r. 24,6%, 37,2% i 20,4% a w 2021r. 20,4%, 32,3% oraz 12,1%.

W Polsce w ostatnich 5 latach zaobserwowano statystycznie znamienny wzrost odsetka oporności wysokiego stopnia na aminoglikozydy u *E. faecalis*, z 41,2% w 2017r. do 55,2% w 2021r., natomiast w przypadku *E. faecium* zaobserwowano utrzymywanie się wysokiego 34,3% odsetka oporności na wankomycynę.

Stabilna sytuacja oporności na antybiotyki notowana jest od wielu lat dla szczepów *S. aureus*. W 2021r. odsetek oporności na metycylinę u tego gatunku wynosił w Polsce 16,5% i jest niemal równy ze średnią dla krajów UE/EOG raportujących dane w sieci EARS-Net.

Wnioski

Niezbędne jest prowadzenie działań zmierzających do ograniczenia narastania oporności na karbapenemy u *K. pneumoniae* i *Acinetobacter* spp. oraz wankomycynę u *E. faecium*.